

**ҚОНУНИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

ДАР БОРАИ ИХТИРОӢ

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 2004, №2, мод. 49; с. 2012, №7, мод. 707; с. 2013, №3, мод. 199; с. 2016, №11, мод. 888. Қонуни ҚТ аз 02.01.2019 с., № 1568)

БОБИ 1. МУҚАРАРОТИ УМУМӢ

Қонуни мазкур муносибатҳои молумулкӣ ва муносибатҳои шахсии ғайримолумулкӣ бо онҳо алоқамандро, ки бинобар офаридан, ҳифзи ҳуқуқӣ ва истифодабарии ихтироот дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба миён меоянд, танзим мекунад (ҚЧТ аз 02.01.2019 с., № 1568).

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Мафҳумҳои дар Қонуни мазкур истифодашаванда маънои зерин доранд:

-ариза – маҷмӯи ҳуҷжатҳои бо Қонуни мазкур муқарраршуда, ки барои гирифтани ҳуҷҷати муҳофизатӣ ба Идораи патентӣ пешниҳод карда мешаванд;

-дорандаи патент - шахси воқеӣ ё ҳуқуқие, ки ба номи ӯ ҳуҷҷати муҳофизатӣ дода мешавад;

-ихтироӢ – офаридаи нави техникие, ки имконият медиҳад масъалаҳои мушаххаси истеҳсолот ва соҳаҳои дигари фаъолияти инсон ҳал карда шаванд;

-иҷозатнома (лицензия) – аз тарафи дорандаи патент ба дигар шахси ҳуқуқӣ ё воқеӣ додани ҳуқуқи истифодабарии ихтироот бо патент ҳифзшаванда. (ҚЧТ аз 03.07.2012., №857)

-намоёндаи патентӣ – шахрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки тибқи қонунгузори ҳуқуқ дорад шахсонаи воқеӣ ва ҳуқуқиро дар назди Идораи патентӣ намоёндагӣ намояд;

-объектҳои моликияти саноатӣ – ихтироот, намунаҳои саноатӣ ва моделҳои судманд, ки маҳсули фаъолияти зеҳнии инсон мебошанд;

-пешинамунаи (прототипи) ихтироӢ – ҳаммонанди ихтироӢ, ки бо маҷмӯи аломатҳои асосиаш ба ихтироӢ наздиктарин аст;

-Конвенсияи Париж – Конвенсияи Париж оид ба ҳифзи моликияти саноатӣ аз 20 марти соли 1883 бо тағйири иловаҳои минбаъда (ҚЧТ аз 02.01.2019 с., № 1568);

-тавсифномаи ихтироӢ - ҳуҷҷати мансуб ба ариза, ки дар он ихтироӢ ба пуррагӣ тафсир мешавад;

-формулаи ихтироӢ - ҳуҷҷати мансуб ба ариза, ки дар асоси тавсифномаи ихтироӢ тартиб дода мешавад ва маҷмӯи аломатҳои асосии ихтироӢро дар бар мегирад;

-шартҳои патентпазирӣ – шартҳои бо Қонуни мазкур муқарраршудаи пешниҳоди ҳифзи ҳуқуқи ихтироӢ;

-ҳаммонанди ихтироӢ – объекте, ки таъиноташ бо таъиноти ихтироӢ як буда, маҷмӯи аломатҳои он ба маҷмӯи аломатҳои асосии ихтироӢ монанд аст;

-ҳуҷҷатҳои муҳофизатӣ – патентҳо ва нахустпатентҳо, ки барои ихтироӢ тибқи Қонуни мазкур дода мешаванд.

Моддаи 2. Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ихтироӢ

Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ихтироӢ ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Кодекси граждани Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳамин Қонун, дигар санадҳои меъёрию ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф намудааст, иборат аст. (ҚЧТ аз 14.11.16 с., №1372)

Моддаи 3. Мақоми давлатӣ оид ба ҳифзи объектҳои моликияти саноатӣ

Мақоми давлатӣ оид ба ҳифзи объектҳои моликияти саноатӣ (минбаъд - Идораи патентӣ) амалигардонии сиёсати ягонаи давлатиро дар соҳаи ҳифзи ҳуқуқии объектҳои моликияти саноатӣ таъмин намояд, аризаҳоро барои объектҳои моликияти саноатӣ қабул мекунад, аз рӯи онҳо **экспертиза**и меғузаронад, бақайдгирии давлатӣ ва наشري расмӣ маълумотро дар бораи объектҳои моликияти саноатӣ ба сомон мерасонад, ҳуҷҷатҳои муҳофизатӣ медиҳад ва инчунин вазифаҳои дигарро, ки мувофиқи ҳуҷҷатҳои таъсисии Идораи патентӣ пешбинӣ шудаанд, иҷро мекунад. (ҚЧТ аз 19.03.13с. №956)

Дар назди Идораи патентӣ Шӯрои шикоятӣ амал мекунад, ки он мақоми ҳатмии аввалин оид ба ҳалли масъалаҳои баҳсталаби марбут ба ҳифзи ҳуқуқии объектҳои моликияти саноатӣ ба шумор меравад. Шӯрои шикоятӣ ваколатҳои худро дар асоси қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Низомнома дар бораи Шӯрои шикоятӣ ба амал мебарорад.

Маблағгузории Идораи патентӣ аз ҳисоби маблағҳои бучети давлатӣ, пардохтҳои корбарӣ инчунин маблағҳое, ки аз расондани хизматҳои патентӣ ва иттилоотӣ ворид шудаанд, ба амал бароварда мешавад.

Моддаи 4. Ҳуҷҷатҳои муҳофизатӣ

Ҳуқуқ ба ихтироӢ аз ҷониби давлат ҳифз карда шуда, бо патент ва ё нахустпатент барои ихтироӢ (минбаъд - ҳуҷҷатҳои муҳофизатӣ) тасдиқ карда мешавад.

Патент барои ихтироӢ баъд аз гузаронидани **экспертиза**и моҳияти ариза дода шуда, аз санаи пешниҳоди ариза ба Идораи патентӣ дар давоми бист сол амал мекунад. (ҚЧТ аз 19.03.13с. №956)

Нахустпатент барои ихтироӢ баъд аз гузаронидани санҷиши пешакии ариза барои нахустпатент дода мешавад ва аз санаи пешниҳоди ариза ба Идораи патентӣ дар давоми даҳ сол амал мекунад.

Ҳуҷҷати муҳофизатӣ аввалият, муаллифӣ ва ҳуқуқи истисноии истифодабарии ихтироӢро тасдиқ мекунад.

Мухлати амали хуччати муҳофизатӣ барои ихтироъ, ки ба маводи доруворӣ, пеститсидҳо ва моддаҳои кимиёвӣ кишоварзӣ (агрокимияҳо) дахл дорад ва ҷиҳати истифодабарии онҳо тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон шаҳодатномаи бақайдгирии маводи доруворӣ мақомоти дахлдор талаб карда мешавад, бо дархости дорандаи хуччати муҳофизатӣ аз ҷониби Идораи патентӣ тамдид карда мешавад, агар аз рӯзи пешниҳоди ариза ҷиҳати гирифтани хуччати муҳофизатӣ барои ихтироъ то гирифтани шаҳодатномаи мазкур зиёда аз чор сол гузашта бошад. (ҚҶТ аз 14.11.16 с., №1372)

Мухлати мазкур ба давраи аз санаи пешниҳоди ариза барои гирифтани хуччати муҳофизатӣ ба ихтироъ то рӯзи гирифтани шаҳодатномаи бақайдгирии маводи доруворӣ барои истифодаи маҳсулот, бо кам кардани чор сол, вале на зиёда аз панҷ сол тамдид карда мешавад. (ҚҶТ аз 14.11.16 с., №1372)

Тартиби пешниҳоди дархост оид ба тамдид кардани муҳлати хуччати муҳофизатӣ барои ихтироъ ва баррасии онро Идораи патентӣ муайян менамояд. (ҚҶТ аз 14.11.16 с., №1372)

Моддаи 5. Ҳифзи ҳуқуқи ихтироъ

Ҳаҷми ҳифзи ҳуқуқӣ, ки онро хуччати муҳофизатӣ медиҳад, бо формулаи ихтироъ муайян карда мешавад. Барои маънидод намудани формулаи ихтироъ тавсифнома ва нақшаҳо истифодаи шуда метавонанд.

Амали хуччати муҳофизатии барои тарзи ба даст овардани маҳсулот додасуда ба маҳсулоте, ки бевосита бо ин тарз ҳосил шудааст, низ дахл дорад. Маҳсулоти нав дар он сурат бо тарзи патентнокшуда ба даст овардасуда ҳисобида мешавад, агар далелҳои ақс вучуд надошта бошанд.

Ҳифзи ҳуқуқӣ мувофиқи Қонуни мазкур ба ихтирооте, ки сирри давлатиро дар бар мегирад, дода намешавад. Тартиби ба онҳо додани ҳифзи ҳуқуқиро санади дахлдори қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд. (ҚҶТ аз 19.03.13с. №956)

БОБИ 2. ПАТЕНТПАЗИРИИ ИХТИРООТ

Моддаи 6. Шартҳои патентпазирии ихтироъ

Ба ихтироъ ҳифзи ҳуқуқӣ дода мешавад, агар он нав, дорои сатҳи ихтироъкорӣ ва қобили татбиқ бошад.

Ихтироъ нав ба ҳисоб меравад, агар он қисми сатҳи техника набошад.

Сатҳи техника маҷмӯи маълумоте мебошад, ки то санаи аввалияти ихтироъ дар ҷаҳон қобили дастрасии умум гардидааст.

Ихтироъ дорои сатҳи ихтироъкорӣ маҳсуб меёбад, агар он барои мутахассис аз маълумот дар бораи сатҳи техника ошкоро пайдо нагардад.

Ихтироъ қобили татбиқ ҳисобида мешавад, агар он дар саноат, кишоварзӣ, тандурустӣ ва дигар соҳаҳои фаъолияти инсон истифодаи шуда тавонад.

Сохтор, тарз, модда, штамми микроорганизм, штамми хучайраҳои растаниҳо ва ҳайвонот, инчунин аз рӯи таъиноти нав истифодаи бурдани онҳо объектҳои ихтироъ буда метавонанд.

Объектҳои зерин ба маънои муқаррароти Қонуни мазкур ихтироъ маҳсуб намешаванд:

- назарияҳои илмӣ ва методҳои математикӣ;
- методҳои ташкилу идоракунӣ хоҷагӣ;
- аломатҳои шартӣ, ҷадвалҳо, қоидаҳо;
- қоидаҳо ва методҳои иҷрои амалиёти фикрӣ;
- алгоритмҳо ва барномаҳо барои мошинҳои ҳисоббарор;
- лоиҳаҳо ва схемаҳои банақшагирии иншоот, биноҳо, маҳалҳо;
- пешниҳодҳое, ки танҳо ба намуди берунаи маҳсулот дахл дошта, ба қонеъ гардонидани талаботи эстетикӣ равона шудаанд.

Ба маънои муқаррароти Қонуни мазкур объектҳои зерин ба сифати объектҳои патентпазир эътироф карда намешаванд:

- топологияҳои микросхемаҳои интегралӣ;
- навъҳои растаниҳо ва зотҳои ҳайвонот;
- пешниҳодҳое, ки хилофи манфиатҳои ҷамъиятӣ, принсипҳои инсондӯстӣ ва ахлоқӣ мебошанд.

Патентпазирии ихтироъро ошкор намудани маълумоте, ки дар натиҷаи он моҳияти ихтироъ дастраси умум гардидааст, ҳалалдор намекунад, агар ин амал аз ҷониби аризадиханда, муаллиф ва ё шахси дигаре, ки аз онҳо мустақиман ва ё ба тариқи ғайримустақим маълумоти ба ихтироъ дахлдорро ба даст овардааст, иҷро шуда бошад ва агар ариза дар бораи додани хуччати муҳофизатӣ барои ихтироъ ба Идораи патентӣ на дертар аз шаш моҳи баъд аз санаи ошкор шудани ин маълумот пешниҳод шуда бошад. Дар айни замон ўҳдадорию исбот намудани воқеияти ин амал ба зиммаи аризадиханда гузошта мешавад.

БОБИ 3. СУБЪЕКТҲОИ ҲУҚУҚ БА ИХТИРОЪ

Моддаи 7. Муаллифи ихтироъ

Шахси воқеие, ки бо меҳнати эҷодкорунаи вай ихтироъ офарида шудааст, муаллифи ихтироъ ҳисобида мешавад. Агар дар офаридани ихтироъ якчанд шахсони воқеӣ иштирок карда бошанд, ҳамаи онҳо муаллифи ихтироъ ҳисоб мешаванд. Тартиби истифодаи ҳуқуқҳое, ки ба муаллифони тааллуқ доранд, бо созишномаи байни онҳо муайян карда мешавад.

Шахсоне, ки дар офаридани ихтироъ ҳиссаи шахсии эҷодӣ нагузоштаанд, ба муаллиф(он) танҳо ёрии техникӣ, ташкилӣ ва ё моддӣ расонидаанд ё ин ки танҳо барои ба расмият даровардани ҳуқуқ ба ихтироъ ва истифодаи он мусоидат намудаанд, муаллифи ихтироъ ҳисоб намешаванд.

Ҳуқуқи муаллифӣ ҳуқуқи шахсии бегонанашаванда буда, бемўҳлат ҳифз карда мешавад.

Моддаи 8. Аризадиҳанда

Ҳукуки пешниҳоди аризаро барои додани ҳуҷҷати муҳофизатӣ инҳо доранд:

- муаллиф(он)-и ихтироъ;
- корфармо, дар ҳолатҳои пешбиниамудаи қисми дуоми моддаи 9 Ҳамин Қонун;
- ворис(он)-и ҳукуки муаллиф (он) ва ё корфармо.

Моддаи 9. Дорандаи патент

Ҳуҷҷати муҳофизатӣ ба инҳо дода мешавад:

- муаллифи ихтироъ;
- шахсе, ки ўро муаллифи ихтироъ дар ариза дар бораи додани ҳуҷҷати муҳофизатӣ муайян намудааст (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1568**);

- ворисони ҳукуки шахсони дар боло зикргардида.

Ҳукуки гирифтани ҳуҷҷати муҳофизатӣ барои ихтирое, ки онро корманд дар алоқамандӣ бо иҷрои вазифаҳои хизматиаш ва ё аз корфармо гирифтани супориши мушаххас офаридааст, ба корфармо тааллуқ дорад, агар шартномаи байни онҳо ҳолати дигарро пешбинӣ накарда бошад.

Агар корфармо дар давоми чор моҳи баъди санаи аз ҷониби муаллиф дар бораи офаридани ихтироъ хабардор карда шуданаш ба Идораи патентӣ ариза надихад, ҳукуки пешниҳоди аризаро ба шахси дигар воғузур накунад ва ё муаллифро дар бораи махфӣ нигоҳ доштани ихтироъ огоҳ нанамояд, пас ҳукуки пешниҳоди ариза ва гирифтани ҳуҷҷати муҳофизатӣ ба муаллиф мегузарад. Дар ин ҳолат корфармо ҳуқуқ дорад ба дорандаи ҳуҷҷати муҳофизатӣ ҷуброни дар асоси шартнома муайяншударо пардохта, ихтироъро дар истехсолоти худ истифода барад.

Ҳукуки гирифтани ҳуҷҷати муҳофизатӣ ба ихтирое, ки корманд таҷриба, воситаҳои моддӣ, техникӣ ва дигар воситаҳои корфарморо истифода бурда, лекин на дар алоқамандӣ бо иҷрои вазифаҳои хизмати корманд ва ё супориши муайяни корфармо офаридааст, ба корманд тааллуқ дорад, агар шартномаи байни онҳо ҳолати дигарро пешбинӣ накарда бошад. Дар ин ҳолат корфармо ҳуқуқ дорад ба дорандаи ҳуҷҷати муҳофизатӣ ҷуброни дар асоси шартнома муайяншударо пардохта, ихтироъро дар истехсолоти худ истифода барад.

Моддаи 10. Ҳукуки муаллифи ихтирое, ки яқҷоя бо иҷрои вазифаҳои хизматӣ офарида шудааст

Корманде, ки дар қисми дуоми моддаи 9 Қонуни мазкур зикр шудааст, ҳуқуқ дорад дар ҳолатҳои зерин аз корфармо мутаносибан ба ғоидаи бадастовардаи корфармо ва ё ғоидае, ки корфармо метавонист аз ихтироъ ба таври лозимӣ истифода бурда, ба даст дарорад, подош гирад:

аз ҷониби корфармо гирифтани ҳуҷҷати муҳофизатӣ;

- ҳукуки гирифтани ҳуҷҷати муҳофизатиро ба шахси дигар воғузур кардани корфармо;
- аз ҷониби корфармо қабул намудани қарор дар бораи махфӣ нигоҳ доштани ихтироъ;
- бо сабабҳои вобаста ба корфармо нагирифтани ҳуҷҷати муҳофизатӣ аз рӯи аризаи аз ҷониби корфармо пешниҳодшуда.

Подош бо андоза ва шартҳои дар асоси созишномаи байни муаллиф ва корфармо муайяншуда пардохта мешавад.

Дар ҳолати байни тарафҳо ба даст наомадани созиш нисбати андоза ва тартиби пардохти подош ва ё ҷуброн бахш бо тартиби суди ҳал карда мешавад. (**ҚҶТ аз 19.03.13с. №956**)

Барои саривақт напардохтани подош ва ё ҷуброни дар шартнома муайяншуда корфармо мувофиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгар мебошад.

БОБИ 4. АРИЗА БАРОИ ДОДАНИ ҲУҶҶАТИ МУҲОФИЗАТӢ

Моддаи 11. Пешниҳоди ариза барои додани ҳуҷҷати муҳофизатӣ

Аризаро барои додани ҳуҷҷати муҳофизатӣ (минбаъд - ариза) аризадиҳанда ба Идораи патентӣ пешниҳод мекунад.

Ариза ба воситаи намояндаи патентӣ, ки Идораи патентӣ ўро ба қайд гирифтааст, пешниҳод шуда метавонад.

Шахсони воқеие, ки доимӣ берун аз Ҷумҳурии Тоҷикистон истиқомат мекунанд, ё шахсони ҳукуки хориҷӣ ё намояндагони онҳо қорҳои марбут ба гирифтани ҳуҷҷати муҳофизатӣ ва нигоҳ доштани эътибори онро ба воситаи намояндагони патентии дар Идораи патентӣ бақайдгирифташуда пеш мебаранд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1568**).

Шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки муваққатан берун аз Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд, қорҳои марбут ба гирифтани ҳуҷҷатҳои муҳофизатӣ ва нигоҳ доштани эътибори онҳоро ба воситаи намояндаи патентӣ ва ё дар сурати нишон додани нишонии мукотиба дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бевосита худашон пеш мебаранд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1568**).

Вақолати намояндаи патентӣ бо бовариномае, ки аризадиҳанда ба ў додааст, тасдиқ карда мешавад. Талаботро ба намояндаи патентӣ, тартиби аттестатсия ва бақайдгирии ўро Идораи патентӣ муайян мекунад.

Моддаи 12. Ариза

Ариза бояд ба як ихтироъ ва ё гурӯҳи ихтироъҳои бо ҳам то ба ҳақде алоқаманд, ки ғояи ягонаи ихтироъкориро ташкил медиҳанд (талаботи ягонагии ихтироъ), дахл дошта бошад.

Ариза бояд ҳуҷҷатҳои зеринро дар бар гирад:

- *дархост* дар бораи додани ҳуҷҷати муҳофизатӣ бо нишон додани номи ихтироъ, муаллиф(он)и ихтироъ ва шахс(он)е, ки ба номи ў (онҳо) ҳуҷҷати муҳофизатӣ дархост карда мешавад, инчунин ҷои истиқомат ва ё ҷойгиршавии онҳо (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1568**);

- тавсифномаи ихтироъ, ки ихтироъро бо пуррагии кифоя барои амалӣ гардондан аз ҷониби мутахассис ошкор мекунад;

- формулаи ихтироъ, ки моҳияти онро ифода мекунад ва ба тавсифнома асос ёфтааст;

- реферат;

- нақшаҳо ва маводи дигар, агар онҳо барои фаҳмидани моҳияти ихтироъ зарур бошанд.

Арзнома дар бораи додани ҳуччати муҳофизатӣ ба забони давлатӣ ва ҳуччатҳои дигари ариза ба забонҳои дигар пешниҳод шуда метавонанд.

Барои нигоҳ доштани санаи пешниҳоди *дархост*, ки мувофиқи моддаи 14 Қонуни мазкур муайян карда мешавад, тарҷумаи ин ҳуччатҳо ба забони давлатӣ бояд дар муддати се моҳ пас аз воридшавии нахустини онҳо ба Идораи патентӣ пешниҳод карда шавад (**ҚЧТ аз 02.01.2019 с., № 1568**).

Ба ариза ҳуччати тасдиқунандаи пардохти боч барои пешниҳоди ариза ва ҳуччати тасдиқунандаи асосҳо барои напардохтани ё кам кардани ин боч илова карда мешавад. Ҳуччатҳои мазкур якҷоя бо ариза ва ё дар муддати се моҳи баъд аз расидани ариза ба Идораи патентӣ пешниҳод шуданашон мумкин аст.

Қоидаҳои пешниҳод ва баррасии ариза барои додани патент ва нахустпатент ба ихтироъро Идораи патентӣ муқаррар менамояд. (ҚЧТ аз 14.11.16 с., №1372)

Моддаи 13. Бо ташаббуси аризадиханда ислоҳ намудани ҳуччатҳои ариза

Аризадиханда дар давоми се моҳи баъди санаи пешниҳоди ариза ҳуқуқ дорад моҳияти ихтирои пешниҳодшударо тағйир надода, ба маводҳои он ислоҳҳо ва тасҳеҳ дохил кунад.

Ислоҳҳо ва тасҳеҳро ба маводи ариза дар сурати супурдани пардохти корбарии дахлдор инчунин баъди гузаштани мӯҳлати семоҳа, лекин на дертар аз баровардани қарор аз рӯи натиҷаҳои **экспертиза**и моҳиятӣ дохил кардан мумкин аст. (**ҚЧТ аз 19.03.13с. №956**)

Моддаи 14. Санаи пешниҳоди ариза

Санаи пешниҳоди ариза аз рӯи санаи ба Идораи патентӣ ворид шудани ҳуччатҳои зерин муқаррар карда мешавад:

- *дархост* барои додани ҳуччати муҳофизатӣ (**ҚЧТ аз 02.01.2019 с., № 1568**);

- тавсифномаи ихтироъ;

- нақшаҳо, агар онҳо дар тавсифнома зикр шуда бошанд.

Агар ҳуччатҳои номбаршуда дар як рӯз ворид нашуда бошанд, санаи воридшавии ҳуччати дертар расида ба сифати санаи пешниҳоди ариза қабул карда мешавад.

Дар ҳолати вайрон намудани талаботи моддаи 12 ҳамин Қонун ариза пешниҳоднашуда маҳсуб мегардад.

Моддаи 15. Табдилдиҳии аризаҳо

Аризадихандае, ки барои додани патент ба ихтироъ ариза додааст, дар давоми се соли баъди санаи пешниҳоди ин ариза ҳуқуқ дорад барои додани нахустпатент дархост пешниҳод намояд.

То қабули қарори **экспертиза**и пешакӣ, ки мувофиқи моддаи 21 Қонуни мазкур гузаронида мешавад, ариза барои додани нахустпатент метавонад ба ариза барои додани патент табдил дода шавад. (**ҚЧТ аз 19.03.13с. №956**)

Дар сурати ба амал баровардани ин гуна табдилҳо аввалияти аризаи аввала нигоҳ дошта мешавад.

Моддаи 16. Маҳфӣ будани коргузорӣ аз рӯи ариза

Идораи патентӣ дар доираи коргузорӣ аз рӯи ариза то нашр шудани маълумот дар бораи он, ба истиснои ҳолатҳои, ки дар ин бора хоҳиши аризадиханда ва ё иҷозати ӯ бошад, ба ҳеч шахсе иҷозати дастрас намудани аризаро намерид.

БОБИ 5. АВВАЛИЯТИ ИХТИРОЪ

Моддаи 17. Шартҳои муқаррар намудани аввалият

Аввалияти ихтироъ аз рӯи санаи ба Идораи патентӣ ворид шудани ариза муқаррар карда мешавад.

Аввалияти ихтироъ аз рӯи санаи воридшавии маводҳои иловагӣ муқаррар шуданаш мумкин аст, агар ин маводҳоро аризадиханда то гузаштани мӯҳлати семоҳа аз санаи гирифтани огоҳиномаи Идораи патентӣ дар бораи имконнопазирии баэтиборгирии маводҳои иловагӣ бинобар моҳияти ихтирои арзшударо тағйирдиханда пиндошта шуданашон ба сифати аризаи мустақил пешниҳод карда бошад.

Аввалият аз рӯи санаи ба Идораи патентӣ пешниҳод шудани аризаи қаблии ин ихтироъро маънидодкунандаи ҳамон як аризадиханда муқаррар карда шуданаш мумкин аст, агар ариза, ки аз рӯи он ин гуна аввалият дархост мешавад, на дертар аз дувоздаҳ моҳи баъди санаи пешниҳоди аризаи қаблӣ ворид шуда бошад. Дар ин ҳол аризаи қаблӣ бозхондашуда ҳисобида мешавад.

Аввалият дар асоси якҷанд аризаи қаблӣ, ки барои ҳар яки онҳо шартҳои дар қисми сеюми ҳамин модда овардашуда риоя мегарданд, метавонад муқаррар шавад.

Муқаррар намудани аввалият аз рӯи санаи пешниҳоди аризае, ки аз рӯи он аллакай аввалияти барвақттар дархост шудааст, мумкин нест.

Аввалияти ихтироъ аз рӯи аризаи ҷудокардашуда аз рӯи санаи пешниҳоди аризаи аввали ҳамон як аризадиханда, ки дар он ихтироъ кушода шудааст, муқаррар карда мешавад, агар аризаи ҷудокардашуда ба Идораи патентӣ то аз рӯи аризаи нахустин қабул шудани қарор дар бораи радди додани ҳуччати муҳофизатӣ, ки имконияти шикоят аз болои он аз даст рафтааст ва дар ҳолати мавҷудияти қарор дар бораи ба аризаи зикршуда додани ҳуччати муҳофизатӣ – то рӯзи бақайдгирии ихтироъ дар Феҳристи давлатии ихтироот ворид шуда бошад.

Агар дар рафти **экспертиза**и муқаррар карда шавад, ки ихтирооти ҳаммонанд санаи якхелаи аввалият доранд, пас ҳуччати муҳофизатӣ аз рӯи аризае дода мешавад, ки пештар фиристода шудани он ба Идораи патентӣ исбот шудааст, дар ҳолати мувофиқат кардани ин санаҳо бошад — аз рӯи аризае, ки рақами бақайдгирии пештар додашудаи Идораи патентиро дорад, агар созишномаи байни аризадихандагон ҳолати дигареро дар назар надошта бошад. (**ҚЧТ аз 19.03.13с. №956**)

Моддаи 18. Аввалияти конвенсионӣ

(**ҚЧТ аз 02.01.2019 с., № 1568**)

Аввалияти ихтироъ аз рӯи санаи дар давлати иштирокчии *Конвенсияи Париж* оид ба ҳифзи моликияти саноати пешниҳод шудани аризаи якум барои ин ихтироъ муқаррар шуданаш мумкин аст, агар ариза ба Идораи патентӣ дар давоми дувоздаҳ моҳи баъди санаи зикршуда ворид шуда бошад (аввалияти *конвенсионӣ*). Агар бинобар ҳолатҳои новобаста ба аризадиҳанда ариза бо дархости аввалияти *конвенсионӣ* дар мӯҳлати зикргардида пешниҳод нашуда бошад, ин мӯҳлат бо дархости аризадиҳанда ба муддати на зиёда аз се моҳ дароз карда шуданаш мумкин аст (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1568**).

Аризадиҳандае, ки аз ҳуқуқи аввалияти *конвенсионӣ* истифода бурдан мехоҳад, бояд ин хоҳишашро ҳангоми пешниҳоди ариза ва ё дар давоми ду моҳи баъди санаи ба Идораи патентӣ пешниҳодшавии ариза изҳор намояд ва нусхаи аризаи якумро замима кунад ва ё онро на дертар аз се моҳи баъди санаи пешниҳод кардани ариза ба Идораи патентӣ фиристонанд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1568**).

БОБИ 6. ЭКСПЕРТИЗАИ АРИЗА

Моддаи 19. Экспертизаи расмии ариза

Идораи патентӣ баъди гузаштани се моҳ аз санаи пешниҳоди ариза аз рӯи он **экспертизаи** расмӣ мегузаронад. Мувофиқи дархости хаттии аризадиҳанда **экспертизаи** расмӣ то гузаштани мӯҳлати зикршуда оғоз шуда метавонад. Дар ин ҳол аризадиҳанда аз лаҳзаи пешниҳод кардани дархост аз ҳуқуқи бе пардохти боҷ бо ташаббуси худ ислоҳ ва саҳеҳ кардани ҳуҷҷатҳо, ки моддаи 13 ҳамин Қонун пешбинӣ намудааст, маҳрум мегардад. (**ҚҶТ аз 19.03.13с. №956**)

Дар рафти гузаронидани **экспертизаи** расмӣ ариза мувофиқи моддаҳои 11 ва 12 ҳамин Қонун мавҷуд будани ҳуҷҷатҳои зарурӣ ва риояи талаботи нисбати онҳо муқарраршуда санҷида шуда, масъала дар бораи он, ки пешниҳоди арзшуда ба объектҳои дар қисмҳои 6, 7 ва 8 моддаи 6 ҳамин Қонун зикргардида дахл дорад ё не, баррасӣ мешавад. (**ҚҶТ аз 19.03.13с. №956**)

Инчунин санҷида мешавад, ки пешниҳоди арзшуда зери шартҳои дар қисми сеюми моддаи 5 ҳамин Қонун зикршуда қарор надошта бошад.

Агар аризадиҳанда мувофиқи моддаи 13 ҳамин Қонун аз рӯи ариза маводҳои иловагӣ пешниҳод намояд, дар рафти **экспертиза** моҳияти ихтирои пешниҳодшударо тағйир надодани онҳо санҷида мешавад.

Маводҳои иловагӣ моҳияти ихтирои пешниҳодшударо тағйир медиҳанд, агар онҳо аломатҳои ба формулаи ихтироъ дохил шуданашон зарур ва дар маводҳои пешини ариза набударо дарбар гиранд. Маводҳои иловагӣ дар қисми тағйирдиҳандаи моҳияти ихтирои пешниҳодшуда ҳангоми баррасии ариза ба эътибор гирифта намешаванд ва аз ҷониби аризадиҳанда ба сифати аризаи мустақил ба расмият дароварда шуданашон мумкин аст.

Агар ариза бо риояи ҳамаи талаботи муқарраршуда пешниҳод шуда бошад, аризадиҳанда дар бораи натиҷаи мусбӣи **экспертизаи** расмӣ хабардор карда мешавад. (**ҚҶТ аз 19.03.13с. №956**)

Аз рӯи аризае, ки бо вайрон кардани талабот ба ҳуҷҷатҳои он пешниҳод шудааст, ба аризадиҳанда дархост фиристода мешавад, ки дар давоми ду моҳи аз рӯзи гирифтани он ҳуҷҷатҳои ислоҳшуда ва ё намерасидаро пешниҳод намояд. Агар аризадиҳанда маводҳои дархостшуда ва ё илтимоснома ро дар бораи дароз кардани мӯҳлати муқарраршуда дар мӯҳлати зикргардида пешниҳод накунад, ариза бозхондашуда ҳисоб карда мешавад.

Аз рӯи аризаи бо вайрон намудани талаботи ягонагии ихтироъ пешниҳодшуда ба аризадиҳанда пешниҳод карда мешавад, ки дар давоми ду моҳи баъди санаи гирифтани огоҳиномаи дахлдор Идораи патентиро дар бораи он, ки кадоме аз пешниҳодҳои аризадиҳанда бояд баррасӣ шаванд, хабардор кунад ва дар ҳолати зарурӣ ба ҳуҷҷатҳои ариза тасҳеҳ дарорад. Барои пешниҳодоти дигари ба маводҳои аризаи нахустин дохилшуда аризадиҳанда ҳуқуқи ба расмият даровардан ва пешниҳод кардани аризаҳои ҷудокардашударо дорад.

Агар аризадиҳанда дар давоми ду моҳи баъди фиристонидани огоҳинома дар бораи вайрон шудани талаботи ягонагии ихтироъ ба Идораи патентӣ дар бораи он, ки кадоме аз пешниҳодҳои бояд баррасӣ шаванд, хабар надиҳад ва ҳуҷҷатҳои тасҳеҳшударо пешкаш накунад, пешниҳоди аввалини дар формулаи нишондодашуда, ҳамчунин пешниҳодҳои дигаре, ки бо он ғояи ягонаи ихтироъкориро ташкил мекунанд, агар чунин пешниҳодҳо мавҷуд бошанд, баррасӣ мешавад.

Аризадиҳанда ҳангоми бо қарори **экспертизаи** норозӣ буданаш ҳуқуқ дорад, ки дар муддати се моҳи баъди санаи баровардани қарор ба Шӯрои шикоятӣ эътироз пешниҳод намояд. Эътироз бояд дар давоми ду моҳ баррасӣ шавад. (**ҚҶТ аз 19.03.13с. №956**)

Моддаи 20. Экспертизаи моҳиятии ариза

Идораи патентӣ мувофиқи дархости аризадиҳанда (ва ё шахсони сеюм), ки метавонад ҳар вақт дар давоми се соли баъд аз санаи пешниҳоди ариза барои гирифтани патент барои ихтироъ пешниҳод гардад, ҳамчунин бо дархости дорандаи нахустпатент, ки дар давоми мӯҳлати амали он дода шуданаш мумкин аст, **экспертизаи** моҳиятии аризаро мегузаронад. (**ҚҶТ аз 19.03.13с. №956**)

Агар дархост дар бораи гузаронидани **экспертизаи** моҳиятӣ дар муддати се сол пешниҳод карда нашавад, ариза барои ихтироъ, ки аз рӯи он нахустпатент дархост нашудааст, бозхондашуда ҳисоб карда мешавад.

Дар рафти **экспертизаи** моҳиятии ариза, ки ҳангоми гузаронидани он ҷустуҷӯи иттилоотӣ бо мақсади муайян намудани сатҳи техника ба амал бароварда мешавад, аввалияти ихтироъ муқаррар карда шуда, шартҳои патентпазирии ихтироъ, ки дар моддаи 6 ҳамин Қонун муайян гардидаанд, санҷида мешаванд.

Идораи патентӣ ҳангоми гузаронидани санҷиши моҳиятии ариза ҳуқуқ дорад аз аризадиҳанда маводҳои иловагӣ, аз ҷумла формулаи тағйирдодашудаи ихтироъро дархост намояд. Маводҳои иловагӣ аз рӯи дархости **экспертизаи** бояд дар давоми ду моҳи баъди санаи дархостро гирифтани аризадиҳанда бе тағйир додани моҳияти ихтироъ пешниҳод карда шаванд. (**ҚҶТ аз 19.03.13с. №956**)

Ба маводҳои иловагӣ дар қисми тағйирдиҳандаи моҳияти ихтироъ тартиби муқаррарнамудаи қисмҳои чорум ва панҷуми моддаи 19 ҳамин Қонун татбиқ карда мешавад.

Агар Идораи патентӣ дар натиҷаи гузаронидани **экспертизаи** моҳиятии ариза муқаррар намояд, ки пешниҳоди арзшуда дар ҳаҷми ҳифзи ҳуқуқи дархостнамудаи аризадиҳанда ба шартҳои патентпазирии ихтироъ, ки моддаи 6 ҳамин

Қонун муайян намудааст, мувофиқат мекунад, дар бораи додани патент қарор бароварда мешавад. (ҚҶТ аз 19.03.13с. №956)

Агар муқаррар карда шавад, ки ихтирои пешниҳодшуда дар ҳаҷми ҳифзи ҳуқуқи дархостшуда ба шартҳои патентпазирӣ мувофиқат намекунад, дар бораи рад шудани додани патент қарор бароварда мешавад.

Аризадиҳанда ҳуқуқ дорад бо маводҳои дар дархости санчиш, дар қарори санчиш ва ё ҳисоботи ҷустуҷӯ нишондодашуда шинос гардад. Нусхаҳои маводҳои патентии дархостшударо Идораи патентӣ дар давоми ду моҳи баъди санаи гирифтани дархост ба аризадиҳанда мефиристад.

Аризадиҳанда дар сурати норозӣ буданаш бо қарор дар бораи радди додани патент ҳуқуқ дорад, ки дар давоми се моҳи баъди санаи гирифтани қарор ба Шӯрои шикоятӣ эътирози дахлдорро пешниҳод намояд. Шӯрои шикоятӣ эътирозро бояд дар муддати шаш моҳи баъди санаи ворид шудани он баррасӣ намояд.

Агар аризадиҳанда бо қарори Шӯрои шикоятӣ розӣ набошад, метавонад дар муддати шаш моҳи баъди санаи гирифтани қарор ба суд муроҷиат намояд.

Мӯҳлатҳои пешниҳодкунии маводҳо аз рӯи дархости санчиш ва пешниҳод кардани эътирозро ба Шӯрои шикоятӣ, ки аризадиҳанда онҳоро гузаронидааст, Идораи патентӣ метавонад аз рӯи дархости аризадиҳанда, ки на дертар аз дувоздаҳ моҳи баъди ба охир расидани мӯҳлати гузаронидашуда пешниҳод гардидааст, дар сурати тасдиқ шудани сабабҳои узрҳои риоя нашудани мӯҳлатҳо ва пардохта шудани бочи дахлдор барқарор намояд.

Моддаи 21. Экспертизаи пешакии ариза барои додани нахустпатент

Экспертизаи пешакии ариза барои додани нахустпатент баъди бо натиҷаи мусбӣ ба анҷом расидани санчиши расмӣ гузаронида мешавад.

Дар рафти гузаронидани **экспертизаи** пешаки аввалияти ихтироъ муқаррар карда шуда, мувофиқ будани он ба шартҳои навӣ ва қобили татбиқ будан санчида мешавад.

Санҷидани мувофиқати ихтирои пешниҳодшуда ба талаботи нави сатҳи техника танҳо инҳоро дар бар мегирад: (ҚҶТ аз 19.03.13с. №956; ҚҶТ аз 14.11.16 с., №1372)

- ҳаммонандҳо ва пешнамунаҳои ихтироъ, ки аризадиҳанда дар маводҳои ариза овардааст;

- аризаҳои бозхондашуда барои ихтироот аз тарафи шахсони дигар пештар дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳодшуда; (ҚҶТ аз 14.11.16 с., №1372)

- **ихтирооти дар Ҷумҳурии Тоҷикистон патентдоршуда, моделҳои судманди бақайдгирифташуда ва дигар сарчашмаҳои иттилоотии дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дастраси умумибуда.** (ҚҶТ аз 14.11.16 с., №1372)

Идораи патентӣ ҳангоми гузаронидани **экспертизаи** пешаки ҳуқуқ дорад аз аризадиҳанда маводҳои иловагӣ, аз ҷумла формулаи тағйирдодашудаи ихтироъро дархост намояд. Маводҳои иловагӣ, ки санчиш тақозо мекунад, бояд дар давоми ду моҳи баъди санаи гирифтани дархост пешниҳод карда шаванд.

Барои маводҳои иловагӣ дар қисми тағйирдиҳандаи моҳияти ихтироъ тартиби дар қисмҳои чорум ва панҷуми моддаи 19 ҳамин Қонун муқарраршуда татбиқ карда мешавад. (ҚҶТ аз 19.03.13с. №956)

Агар дар натиҷаи гузаронидани **экспертизаи** пешаки муқаррар карда шавад, ки пешниҳоди арзшуда дар ҳаҷми ҳифзи ҳуқуқи дархосткардашуда ба шартҳои нави ихтироъ, ки бо назардошти қисми сеюми ҳамин модда муайян шудааст ва шартҳои қобили татбиқ будан, ки онро моддаи 6 Қонуни мазкур муайян намудааст, мувофиқат мекунад, дар бораи додани нахустпатент қарор бароварда мешавад. (ҚҶТ аз 19.03.13с. №956)

Нахустпатент ба масъулияти аризадиҳанда дода мешавад.

Дар ҳолати ба шартҳои патентпазирӣ номувофиқ будани ихтирои пешниҳодшуда қарор дар бораи рад шудани додани нахустпатент бароварда мешавад.

Аризадиҳанда ҳуқуқ дорад бо маводҳои дар дархости **экспертиза**, қарори **экспертиза** ва ё ҳисобот дар бораи ҷустуҷӯ овардашуда шинос шавад. Нусхаҳои маводҳои патентии аризадиҳанда дархостнамударо Идораи патентӣ ба ӯ дар давоми ду моҳи баъди санаи гирифтани дархост мефиристад. (ҚҶТ аз 19.03.13с. №956)

Аризадиҳанда дар сурати розӣ набуданаш бо қарор дар бораи радди додани нахустпатент ҳуқуқ дорад, ки дар давоми се моҳи баъди санаи фиристодани қарор ба Шӯрои шикоятӣ эътироз пешниҳод намояд. Шӯрои шикоятӣ эътирозро бояд дар муддати се моҳи баъди санаи ворид шудани он баррасӣ намояд. Агар аризадиҳанда бо қарори Шӯрои шикоятӣ розӣ набошад, ӯ метавонад дар муддати як моҳи баъди санаи фиристодани қарор ба суд муроҷиат намояд (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1568).

Мӯҳлатҳои пешниҳодкунии маводҳоро аз рӯи дархости **экспертизаи** ва пешниҳод кардани эътирозро ба Шӯрои шикоятӣ, ки аризадиҳанда онҳоро гузаронидааст, Идораи патентӣ метавонад аз рӯи дархости аризадиҳанда, ки на дертар аз дувоздаҳ моҳи баъди ба охир расидани мӯҳлати гузаронидашуда пешниҳод гардидааст, дар сурати тасдиқ шудани сабабҳои узрҳои риоя нашудани мӯҳлатҳо ва пардохта шудани бочи дахлдор барқарор намояд. (ҚҶТ аз 19.03.13с. №956)

Моддаи 22. Бозхонди ариза

Аризадиҳанда ҳуқуқ дорад то нашри маълумот дар бораи ариза, аммо на дертар аз санаи дар Феҳристи давлатии ихтирооти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шудани он аризаро бозпас гирад.

Моддаи 23. Нашри маълумот оид ба ариза ва додани ҳуҷҷати муҳофизатӣ

Маълумот оид ба ариза ва ҳуҷҷати муҳофизатӣ дар ҳабарномаи расмӣ нашр карда мешавад. Пуррагии маълумоти интишоршавандаро Идораи патентӣ муайян мекунад.

Маълумот оид ба ариза, ки **экспертизаи** расмиро бо натиҷаи мусбӣ гузаштааст, баъди гузаштани 18 моҳ аз санаи пешниҳоди ариза нашр мешавад. Бо дархости аризадиҳанда ва дар сурати супурда шудани пардохти қорбарии дахлдор маълумот оид ба ариза мумкин аст аз мӯҳлати мазкур пештар чоп карда шавад.

Идораи патентӣ пас аз ба қайд гирифтани ихтироъ дар Феҳристи давлатӣ маълумотро дар бораи ҳуҷҷати муҳофизатии додашуда дар ҳабарномаи расмӣ бетаъхир нашр мекунад (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1568).

Маълумоти нашршуда бояд номи муаллиф(он) (бо розигии онҳо) ва доранда(гон)- и патент (нахустпатент), ном ва

формулаи ихтироъро дар бар гирад.

БОБИ 7. ДОДАНИ ҲИФЗИ ҲУҚУҚИ

Моддаи 24. Ҳифзи ҳуқуқи муваққатии ихтироъ

Ба ихтирои пешниҳодшуда аз санаи нашри маълумот дар бораи ариза то санаи нашри маълумот дар бораи додани ҳуҷчати муҳофизатӣ дар ҳаҷми формулаи нашршуда ҳифзи ҳуқуқи муваққатӣ дода мешавад.

Ба ихтироое, ки дар намоишгоҳи расмӣ ва расман шинохташудаи байналмилалӣ ба намоиш гузошта шудааст, аз санаи дар намоишгоҳ ҷойгир кунонидани он то санаи нашри аввалини маълумот оид ба додани ҳуҷчати муҳофизатӣ ба шарте, ки ариза барои ин ихтироъ на дертар аз шаш моҳи баъди санаи дар намоишгоҳ ҷойгир кунонидани он ба Идораи патентӣ пешниҳод карда шуда бошад, ҳифзи ҳуқуқи муваққатӣ дода мешавад.

Ҳифзи ҳуқуқи муваққатӣ фаронорасида ҳисоб карда мешавад, агар қарор дар бораи надодани ҳуҷчати муҳофизатӣ қабул шуда, имконияти шикоят аз рӯи ин қарор аз даст рафта бошад.

Дорандаи патент баъд аз гирифтани ҳуҷчати муҳофизатӣ ҳуқуқ дорад аз шахсе, ки ихтирои пешниҳодшударо дар давраи амали ҳифзи ҳуқуқи муваққатии он истифода намудааст, додани ҷубронпулии муносибро талаб намояд.

Муқаррароти қисми чоруми ҳамин модда аз рӯзе, ки аризадиҳанда шахси аз ихтироъ истифодабурдаро дар бораи пешниҳод шудани ариза барои ин ихтироъ огоҳонидааст, татбиқ мегарданд, агар ин сана аз санаи нашри маълумот дар бораи ариза пештар фаро расида бошад.

Моддаи 25. Бақайдгирии ихтироъ ва додани ҳуҷчати муҳофизатӣ

Идораи патентӣ дар давоми се моҳи баъди санаи гирифтани ҳуҷчатҳо дар бораи пардохта шудани боч барои бақайдгирӣ ва додани ҳуҷчати муҳофизатӣ ихтироъро ба Феҳристон давлатии ихтироот дохил мекунад ва ба дорандаи патент ҳуҷчати муҳофизатӣ медиҳад.

Ҳуҷчати тасдиқкунандаи пардохти боч барои бақайдгирӣ ва додани ҳуҷчати муҳофизатӣ аз ҷониби аризадиҳанда дар давоми ду моҳ аз санаи гирифтани қарор оид ба додани ҳуҷчати муҳофизатӣ ё дар давоми се моҳ аз санаи баанҷомрасии мӯҳлати мазкур дар ҳолати пардохти бочи иловагӣ пешниҳод карда мешавад (ҚЧТ аз 02.01.2019 с., № 1568).

Дар ҳолати мавҷуд будани якчанд шахс, ки ба номашон ҳуҷчати муҳофизатӣ дархост карда мешавад, ба онҳо як патент ва ё нахустпатент дода мешавад. Идораи патентӣ ба муаллиф (муаллифон)-и ихтироъ, ки дорандаи патент нестанд, шаҳодатномаи расмӣ тасдиқкунандаи муаллиф будани онҳоро медиҳад.

Ҳангоми мувофиқи тартиби муқарраршуда пешниҳод нашудани ҳуҷчате, ки пардохтани бочро барои бақайдгирӣ ва додани ҳуҷчати муҳофизатӣ тасдиқ мекунад, бақайдгирии ихтироъ ва додани ҳуҷчати муҳофизатӣ ба амал бароварда намешавад, аризаи дахлдор бозхондшуда ҳисобида мешавад.

Мундариҷаи маълумотеро, ки ба Феҳристон давлатӣ дохил карда мешаванд, намуди патент, нахустпатент ва номгӯи маълумоти дар онҳо дарҷшавандаро Идораи патентӣ муайян мекунад.

БОБИ 8. ҲУҚУҚИ ИСТИСНОИИ ИСТИФОДАИ ИХТИРОЪ

Моддаи 26. Ҳуқуқҳои дорандаи патент

Ҳуқуқи истисноии истифодаи ихтирои бо патент ё бо нахустпатент ҳифзшаванда, аз ҷумла, ҳуқуқи сохтан, татбиқ, намудан, ворид кардан, фурӯштан, бо роҳи дигар ба гардиши хоҷагидорӣ даровардан ва ё бо ин мақсад нигоҳ доштани маҳсулоте, ки ихтирои бо патент ё бо нахустпатент ҳифзшавандаро дар бар мегирад, ҳуқуқи татбиқ намудани тарзи бо патент ва ё бо нахустпатент ҳифзшаванда, инчунин ҳуқуқи манъи истифода шудани ихтирои номбаршуда аз ҷониби шахсони дигар, ғайр аз ҳолатҳое, ки ингуна истифодабарӣ мувофиқи ҳамин Қонун вайрон намудани ҳуқуқи истисноии дорандаи патент маҳсуб намегардад, ба дорандаи патент тааллуқ дорад.

Маҳсулот дарбаргирандаи ихтирои бо патент ва ё бо нахустпатент ҳифзшаванда эътироф мешавад ва тарзи бо патент ва ё бо нахустпатент ҳифзшаванда бошад, татбиқёфта ҳисоб карда мешавад, агар ҳар як аломати ихтироъ, ки дар банди алоҳидаи формула оварда шудааст ва ё аломати ба он эквивалент, ки то санаи оғози истифодаи ихтироъ ба чунин сифат дар соҳаи мазкура техника маълум аст, дар маҳсулот мавҷуд бошад ва дар тарз истифода шуда бошад.

Ба гардиши хоҷагидорӣ ворид намудан ё бо ин мақсад нигоҳ доштани маҳсулоте, ки бо истифодаи бевоситаи тарзи патентнокшудаи ҳосил кардани маҳсулот истехсол шудааст, низ истифодаи ихтирои бо патент ё бо нахустпатент ҳифзшаванда ҳисоб мегардад.

Тайёр намудани намунаи таҷрибавии воситае, ки ихтироъро дар бар мегирад, инчунин санҷиши таҷрибавӣ ва озмоиши он истифодаи ихтироъ маҳсуб намешавад.

Муносибатҳои тарафхоро оид ба истифодаи ихтироое, ки ҳуҷчати муҳофизатӣ ба он ба якчанд шахс тааллуқ дорад, созишномаи байни онҳо муайян мекунад. Ҳангоми набудани чунин созишнома ҳар як дорандаи ҳуҷчати муҳофизатӣ ихтирои ҳифзшавандаро мувофиқи салоҳдиди худ истифода бурда метавонад, вале бе розигии дорандагони дигари патенти мазкур ҳуқуқи ба шахси дигар додани иҷозатнома ва ё вогузор кардани ҳуқуқи истисноиро (гузашт кардани патентро) надорад.

Соҳиби патент метавонад аломати огоҳкунандаеро, ки дорони патент ё нахустпатент будани ихтирои истифодашавандаро нишон медиҳад, истифода барад.

Патент, нахустпатент ба ихтироъ ва ҳуқуқи гирифтани онҳо ба мерос менамояд.

Дорандаи патент ҳуқуқ дорад ҳуқуқи истисноияшро ба ҳар кадом шахси воқеӣ ё ҳуқуқӣ вогузор кунад (гузашт кардани патент). Шартнома дар бораи вогузор кардани ҳуқуқи истисноӣ бояд дар Идораи патентӣ ба қайд гирифта шавад ва бе чунин бақайдгирӣ он беъътйбор дониста мешавад.

Агар дорандаи патент ихтирои ҳуқуқи истисноидоштаро, бе вайрон намудани ҳуқуқҳои дорандаи патенти дигар (патенти яқум), ки бастанӣ шартномаи иҷозатномавиро бо шартҳои мутобикаткунандаи бастанӣ шартномаи

ичозатномавиरो бо шартҳои мутобиқаткунандаи амалияи муқарраргардида рад намудааст, истифода бурда натавонад, ҳуқуқ дорад ба суд бо аризаи даъвогӣ ҷиҳати ба ӯ додани иҷозатномаи маҷбурӣ (тибқи моддаи 28 ҳамин Қонун) барои истифодаи ихтирои мазкур дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон мурочиат намояд. Дар аризаи даъвогӣ бояд шартҳои ба дорандаи патенти дуҷум додани чунин иҷозатнома, аз ҷумла ҳаҷми истифодаи ихтироъ, андоза, тартиб ва мӯҳлати пардохтхонишон дода шавад. Агар дорандаи патенти дуҷум, исбот намояд, ки ихтирои ӯ дастоварди муҳими техникӣ буда, аз ихтирои дорандаи патенти якум афзалияти комили иқтисодӣ дорад, суд дар бораи додани иҷозатномаи маҷбурӣ қарор мебарорад. Ҳуқуқи истифодаи ихтироъ, ки тибқи чунин иҷозатнома ба даст оварда мешавад, ба истиснои ҳолати мусодираи патенти дуҷуми шахс дода намешавад. Дар сурати додани иҷозатномаи маҷбурӣ тибқи қоидаҳои мазкур дорандаи патенти якум ҳуқуқ дорад бо шартҳои мутобиқаткунандаи амалияи муқарраргардида иҷозатномаи ғайриистисноиро ҷиҳати истифодаи ихтирои вобаста ба даст дарорад. (ҚҶТ аз 03.07.2012., №857)

Моддаи 27. Додани ҳуқуқ барои истифодаи ихтироъ

Ҳар кадом шахсе, ки дорандаи патент нест, ба истифодаи ихтирои бо ҳуҷҷати муҳофизатӣ ҳифзшуда танҳо бо иҷозати дорандаи патент, дар асоси шартнома оид ба додани иҷозатнома (литсензия) ҳуқуқ дорад.

Мувофиқи чунин шартнома дорандаи патент (ичозатномадех) ўҳдадор мешавад, ки ҳуқуқро барои истифодаи ихтирои ҳифзшуда дар ҳаҷми дар шартнома пешбинишуда ба шахси дигар (ичозатномагир), ки ў ўҳдадорӣ иҷро намудани ҳамаи амалҳои дар шартнома пешбинишударо ба зиммаи худ мегирад, диҳад.

Дар ҳолати пешниҳоди иҷозатномаи истисноӣ ҳуқуқи истисноии истифодаи ихтироъ дар ҳудуди дар шартнома зикршуда ба иҷозатномагир мегузарад. Ҳуқуқи истифодаи қисми ба иҷозатномагир доданашавандаи ихтироъ дар ҷониби иҷозатномадех мемонад.

Иҷозатномадех дар ҳолати иҷозатномаи ғайриистисноӣ ба иҷозатномагир ҳуқуқи истифодаи ихтироъро дода истода, ҳамаи ҳуқуқҳоеро, ки ҳуҷҷати муҳофизатӣ тасдиқ мекунад, аз ҷумла, ҳуқуқи ба шахсони сеюм додани иҷозатномаҳоро нигоҳ медорад.

Шартномаи оид ба додани иҷозатнома бояд ҳатман дар Идораи патентӣ ба қайд гирифта шавад ва бе чунин бақайдгирӣ безътибор доништа мешавад.

Дорандаи патент метавонад ба Идораи патентӣ дар бораи ба ҳар кадом шахс дода шудани ҳуқуқ барои истифодаи ихтироъ (ичозатномаи кушода) дархост диҳад. Дар ин ҳолат андозаи боч барои нигоҳ доштани эътибори **ҳуҷҷати муҳофизатӣ** аз соли баъди нашри маълумот оид ба мавҷудияти чунин дархост 50 фоиз кам карда мешавад. (ҚҶТ аз 19.03.13с. №956)

Дар ҳолати бозхонди иҷозатномаи кушода аз тарафи дорандаи патент боч барои нигоҳ доштани эътибори ҳуҷҷати муҳофизатӣ дар давоми вақти амали иҷозатномаи кушода пардохта нашуда, минбаъд ин боч ба андозаи пуррааш пардохта мешавад.

Шахсе, ки хоҳиши гирифтани иҷозатномаи кушодаро дорад, бояд бо дорандаи патент дар бораи пардохтҳо шартнома бандад. Баҳсҳои марбут ба бастанӣ чунин шартнома дар суд баррасӣ мешаванд.

Амалии Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи иҷозатноматриҳӣ ба баъзе намудҳои фаъолият» барои додани чунин намуди иҷозатнома (литсензия) татбиқ намегагдад. (ҚҶТ аз 03.07.2012с., №857)

Моддаи 28. Иҷозатномаи маҷбурӣ

Дорандаи патент вазиғдор аст, ки ихтироъро истифода барад. Ҳангоми дар давоми панҷ соли баъди рӯзи нашри маълумот оид ба додани ҳуҷҷати муҳофизатӣ аз тарафи дорандаи патент истифода нашудан ва ё ба дараҷаи зарурӣ истифода нашудани ихтироъ, шахси хоҳиши истифодаи ихтироъро дошта ва ба ин омодабуда, дар ҳолати бо шартҳои мувофиқ ба амалияи муқарраргардида аз имзои шартнома оид ба додани иҷозатнома саркашӣ намудани дорандаи патент, метавонад ба суд бо **аризаи даъвогӣ** дар бораи ба вай додани иҷозатномаи маҷбурӣ барои истифодаи ихтирои мазкур мурочиат намояд. (ҚҶТ аз 03.07.2012с., №857)

Агар дорандаи ҳуҷҷати муҳофизатӣ исбот накунад, ки истифода набурдан ва ё ба дараҷаи зарурӣ истифода набурдани ихтироъ сабабҳои узрнок дорад, суд дар бораи додани иҷозатномаи маҷбурӣ қарор мебарорад.

Ҳангоми қабули қарор дар бораи додани иҷозатномаи маҷбурӣ суд бояд худудҳои истифодаи ихтироеро, ки ҳуҷҷати муҳофизатӣ он ба шахси дигар тааллуқ дорад, дар ҳаҷме, ки барои истифодаи ихтирои патентнокшудаи шахси дигар (талабкунандаи иҷозатномаи маҷбурӣ) зарур аст, инчунин андоза, мӯҳлат ва тартиби пардохтҳоро муайян намояд.

Ҳуқумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба манфиати бехатарии миллий, ҳамчунин **дар мавриди ҳолатҳои фавқуллода** (офатҳои табиӣ, фалокатҳо, садамаҳои калон), ҳуқуқ дорад истифодаи ихтироъро иҷозат диҳад ва ба дорандаи патент ҷубронпулии муносибро пардозад. Дар ин ҳолат ҳаҷм ва давомнокии истифодаи ихтирои патентнокшуда бо мақсадҳое, ки маҳз барои расидан ба онҳо иҷозати истифодаи ихтироъ дода мешавад, маҳдуд мегардад. (ҚҶТ аз 19.03.13с. №956)

Иҷозатномаи маҷбурӣ иҷозатномаи ғайриистисноӣ буда, ба шахси дигар гузашт кардани он мумкин нест. Баҳсҳоеро, ки дар натиҷаи чунин истифодабарии ихтироъ ба миён меоянд, суд ҳал мекунад.

Иҷозатномаи маҷбурӣ бояд ҳатман дар Идораи патентӣ ба қайд гирифта шавад ва бе бақайдгирӣ безътибор доништа мешавад.

Моддаи 29. Вайронкунии ҳуқуқи истисноӣ

Ҳар як шахси воқеӣ ва ё ҳуқуқие, ки ихтироъро хилофи **Қонуни мазкур** истифода мебарад, вайронкунандаи ҳуқуқи истисноии дорандаи патент (вайронкунандаи ҳуҷҷати муҳофизатӣ) ҳисобида мешавад. (ҚҶТ аз 19.03.13с. №956)

Дорандаи патент ҳуқуқ дорад талабҳои зеринро пеш гузорад:

- катъ намудани вайронкунии ҳуҷҷати муҳофизатӣ;
- аз шахси ба вайронкунии ҳуҷҷати муҳофизатӣ айбдоршуда ситонидани ҷуброни зарарҳое, ки расонида шудаанд, аз ҷумла ғайри аз даст додашуда ва ҷуброни зарари маънавӣ;
- ба ҷои ҷуброни зарарҳо ситонидани даромади ба даст овардаи вайронкунандаи ҳуҷҷати муҳофизатӣ;

- ба ғоидаи худ мусодира намудани махсулоти ба гардиши хочағӣ даровардашуда ва ё бо ин мақсад нигоҳдошташуда, ки вайронкунандаи ҳуччати муҳофизатӣ ба ҳисоб меравад, инчунин мусодираи воситаҳои барои вайрон кардани ҳуччати муҳофизатӣ пешбинишуда;

- бо мақсади барқарор намудани обрӯи кории худ дар нашрияҳои расмии Идораи патентӣ нашр намудани қарори суд.

Ба вайронкунандаи ҳуччати муҳофизатӣ дорандаи иҷозатномаи истисноӣ, агар дар шартнома оид ба додани иҷозатнома ҳолати дигаре пешбинӣ нашуда бошад ва ё дорандаи иҷозатномаи ғайриистисноӣ, агар ин дар шартнома пешбинӣ шуда бошад, низ даъво карда метавонад.

Моддаи 30. Амалҳои ки вайронкунии ҳуқуқи истисноӣ ҳисоб намешаванд

Амалҳои зерин вайронкунии ҳуқуқи истисноӣ дорандаи патент ҳисоб намешаванд:

- татбиқи василаҳои дарбаргирандаи ихтирооти бо патент ё бо нахустпатент ҳифзшуда дар таркиб ва ё хангоми истифодаи воситаҳои нақлиёти рӯизаминӣ, ҳавой ва оби мамлакатҳои дигар, ба шарте ки воситаҳои нақлиёти номбаршуда муваққатан ва ё тасодуфан дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дошта бошанд ва барои эҳтиёҷоти нақлиёт истифода бурда шаванд ва агар ин воситаҳои нақлиёт ба шахсони воқеӣ ва ё ҳуқуқи мамлакатҳои тааллуқ дошта бошанд, ки онҳо низ ба соҳибони воситаҳои нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамин гуна ҳуқуқҳоро медиҳанд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1568**);

- гузаронидани тадқиқоти илмӣ ва ё таҷриба дар воситаҳои ихтироъҳоро дарбаргиранда;

- истифода намудани воситаҳои, ки ихтироъҳоро дар бар мегиранд, хангоми рӯй додани ҳодисаҳои фавқулодда (офатҳои табиӣ, фалокатҳо, садамаҳои калон) бо **шарти дар навбати аввал қонун намудани талаботи бозори дохилӣ, прардохти ҷуброни андозаи мувофиқ ва фавран огоҳ намудани дорандаи патент;** (**ҚҶТ аз 03.07.2012с., №857**)

- истифода намудани воситаҳои ихтироотро дарбаргиранда бе ба даст овардани ғоида;

- аз рӯи доруномаҳои табиӣ як маротиба тайёр намудани доруҳо дар дорухонаҳо;

- истифодаи воситаҳои, ки ихтирооти бо ҳуччати муҳофизатӣ ҳифзшударо дар бар мегиранд, агар ин воситаҳо бо роҳи қонуни мувофиқи ҳуқуқҳои ба соҳибони патент додасуда ба гардиши хочағидорӣ дароварда шуда бошанд.

Амалҳои, ки дар моддаи мазкур пешбинӣ шудааст, набояд истифодаи мутаъдили патентро беасос халалдор сохта манфиатҳои қонуни дорандаи патентро паймол кунанд. (**ҚҶТ аз 03.07.2012с., №857**)

Моддаи 31. Ҳуқуқи истифодаи пешина

Ҳар кадом шахси воқеӣ ва ҳуқуқие, ки то санаи аввалияти ихтироъ новобаста ба муаллифи он дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон айнан ҳамон ихтироъро офарида, истифода бурда бошад ва ё барои истифодаи он тайёриҳои зарурӣ дида бошад, ҳуқуқи минбаъд бе васеъ кардани ҳаҷми истехсолот ройгон истифода бурдани ихтироъро нигоҳ медорад (ҳуқуқи истифодаи пешин) (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1568**).

Ҳуқуқи истифодаи пешин мумкин аст ба шахси воқеӣ ва ё ҳуқуқӣ танҳо яқоя бо истехсолоте, ки дар он истифодаи ихтироӣ ҳаммонанд ҷой дошт ва ё тайёриҳои зарурӣ барои он дида шудаанд, дода шавад.

БОБИ 9. ҚАТЪ НАМУДАНИ АМАЛИ ҲУЧЧАТИ МУҲОФИЗАТИ

Моддаи 32. Мавриди баҳс қарор додани ҳуччати муҳофизатӣ

Ҳуччати муҳофизатӣ дар тамоми муддати амалаш аз ҷониби ҳар кадом шахс дар ҳолатҳои зерин метавонад мавриди баҳс қарор дода ва ё пурра ё қисман безътибор доништа шавад:

- ошқор кардани номувофиқатии ихтироъ ба шартҳои патентпазирии дар моддаи 6 ҳамин Қонун муқарраргардида;

- дар формулаи ихтироъ мавҷуд будани аломатҳои, ки дар маводҳои нахустини ариза набуданд;

- дар ҳуччати муҳофизатӣ нодуруст нишон дода шудани муаллиф(он) ва ё доранда(гон)-и патент.

Эътирози зидди додани ҳуччати муҳофизатӣ тибқи асосҳои дар сархатҳои яқум ва дуёми қисми яқуми ҳамин модда зикршуда ба Шӯрои шикоятӣ дода мешавад ва бояд дар давоми шаш моҳи баъди санаи ворид гардидани он баррасӣ шавад. Дар ин сурат дорандаи патент бояд бо эътироз шинос карда шавад. Дар ҳолати норозӣ будан бо қарори Шӯрои шикоятӣ оид ба эътирозе, ки дар асоси он ҳуччати муҳофизатӣ мавриди баҳс қарор дода мешавад, ҳар кадом аз тарафҳо метавонад дар муддати шаш моҳи баъди санаи қабул карда шудани қарор ба суд муроҷиат намояд.

Моддаи 33. Пеш аз мӯҳлат қатъ намудани амали ҳуччати муҳофизатӣ

Амали ҳуччати муҳофизатӣ дар ҳолатҳои зерин пеш аз мӯҳлат қатъ карда мешавад:

- хангоми ҳуччати муҳофизатиро мувофиқи моддаи 31 ҳамин Қонун пурра безътибор донистан;

- дар асоси аризаи ба Идораи патентӣ додаи дорандаи патент;

- хангоми дар муддати муқарраршуда напардохтани бочи нигоҳдорӣ эътибори ҳуччати муҳофизатӣ.

Идораи патентӣ дар хабарномаи расмӣ маълумотро дар бораи пеш аз мӯҳлат қатъ гардидани амали ҳуччати муҳофизатӣ нашр менамояд.

Моддаи 34. Барқарор кардани амали ҳуччати муҳофизатӣ. Ҳуқуқи истифодаи баъдӣ

Амали ҳуччати муҳофизатӣ, ки аз рӯи асоси дар сархати сеюми қисми яқуми моддаи 33 ҳамин Қонун зикршуда қатъ гардидааст, аз рӯи дархости дорандаи патент дар давоми се соли баъди санаи ба охир расидани мӯҳлати пардохти бочи нигоҳдорӣ эътибори ҳуччати муҳофизатӣ дар сурати мавҷуд будани сабабҳои узрнок ва пешниҳод кардани ҳуччат дар бораи пардохта шудани бочи барқароркунии амали патент мумкин аст барқарор карда шавад. (**ҚҶТ аз 03.07.2012с., №857**)

Идораи патентӣ дар хабарномаи расмӣ маълумотро оид ба барқарор карда шудани амали ҳуччати муҳофизатӣ нашр мекунад.

Ҳар кадом шахсе, ки дар давраи байни санаи қатъ гардидан ва санаи барқарор карда шудани амали ҳуччати

муҳофизатӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба истифодаи ихтирои хифзшаванда сар кардааст ва ё барои он тайёрии зарурӣ дидааст, ҳукуқи минбаъд бе васеъ кардани ҳаҷм (ҳукуқи истифодаи баъдӣ) роӣгон истифода намудани онро нигоҳ медорад (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1568**).

Ҳукуқи истифодаи баъдӣ мумкин аст ба шахси дигар танҳо яқоя бо истехсолоте, ки дар он истифодаи ихтироъ ҷой дошт ва ё барои он тайёрии зарурӣ дида шуда буд, дода шавад.

БОБИ 10. МУҚАРРАОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 35. Ҳукуқҳо ва имтиёзҳои иловагии муаллифон

Муаллиф дар рафти баррасии ариза то дар Феҳристи давлатии ихтироъҳо ба қайд гирифта шудани он ҳукуқи ба ихтироъ додани номи худ ва ё номи махсусро дорад (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1568**).

Муаллиф ҳуқуқ дорад дар асоси шартнома дар кори ба истифодабарӣ оморасозии ихтироъ иштирок намоад.

Муаллифони ихтирооти муҳимтарину нодир ва васеъ истифодашаванда мумкин аст ба гирифтани унвони фаҳрии «Арбоби илм ва техникаи Тоҷикистон» пешбарӣ шаванд.

Моддаи 36. Ҳавасмандкунии давлатии офаридан ва истифодаи ихтироот

Масъалаҳои ҳавасмандкунии офаридан ва истифодаи ихтироот бо тартиб ва шартҳои ҳал карда мешаванд, ки онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

Моддаи 37. Баррасии баҳсҳо

Баҳсҳои марбут ба вайрон карда шудани хифзи ҳукуқи ихтироотро Шӯрои шикоятӣ дар доираи салоҳияти худ баррасӣ менамоад.

Ҳар кадоме аз тарафҳо хангоми бо қарори Шӯрои шикоятӣ розӣ набудан ҳуқуқ дорад, ки ба суд муроҷиат кунад.

Дар ҳолати дар масъалаҳои татбиқи муқаррароти ҳамин Қонун ба миён омадани баҳс бо хоҳиши ҳар кадом аз тарафҳои дар баҳс иштироккунанда Шӯрои шикоятӣ барои танзим намудани баҳсҳо ҳамчун миёнарав баромад мекунад.

Судҳо мувофиқи салоҳияташон баҳсҳои зеринро баррасӣ менамоанд:

- дар бораи муаллифӣ ба ихтироъ;
- дар бораи додани ҳуҷҷати муҳофизатӣ;
- дар бораи муқаррар намудани дорандаи патент;
- дар бораи додани иҷозатномаи маҷбурий;
- дар бораи вайрон карда шудани ҳукуқи истисноии истифодаи ихтироъ ва ҳуқуқҳои дигари молумулкии дорандаи патент;
- дар бораи бастан ва ба иҷро расонидани шартномаҳо оид ба додани ҳукуқи истифодаи ихтироот;
- дар бораи ҳукуқи истифодаи пешин ва баъдӣ;
- дар бораи мувофиқи шартнома ба муаллиф муқофотпулӣ додани корфармо, ки онро моддаи 10 хамин Қонун пешбинӣ намулдааст;
- баҳсҳои дигаре, ки бо хифзи ҳуқуқҳо алоқамандӣ доранд.

Моддаи 38. Ҷавобгарӣ барои вайрон намудани ҳуқуқҳои муаллифон

Аз худ намудани муаллифӣ, барои ҳаммуаллиф шудан маҷбур кардан, ғайриқонунӣ паҳн намудани маълумот дар бораи ихтироъ тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон боиси ҷавобгарӣ мегардад.

Моддаи 39. Боч ва пардохтҳои корбарӣ

Барои пешниҳоди ариза, дар бораи додани ҳуҷҷати муҳофизатӣ, барои додани ҳуҷҷати муҳофизати барои нигоҳ доштани эътибори он, барои дароз кардан ва барқарор намудани мӯҳлатҳои гузаронидашуда, инчунин барои иҷрои дигар амалҳои аҳамияти ҳуқуқӣ дошта, ки бо нахустпатентҳо ва патентҳо барои ихтироъ алоқаманданд, боч ситонида мешаванд. Номгӯи пурраи амалҳои, ки барои иҷрояшон боч ситонида мешаванд, андоза ва мӯҳлатҳои пардохти онҳо, инчунин асосҳои барои озод намудан аз пардохт, кам кардани андоза ва ё бозгардондани боч тибқи санадҳои меъёрии ҳукуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад (**ҚҶТ аз 19.03.13с. №956**).

Барои гузаронидани экспертиза, барои ба маводҳои ариза ба ихтироъ дохил намудани ислоҳот ва тасҳех, барои нашри маълумот дар бораи аризаҳо ва ҳуҷҷатҳои муҳофизатии додашуда, барои дар Шӯрои шикоятӣ баррасӣ кардани эътирозҳо, ҳамчунин барои иҷро намудани амалҳои дигари аҳамияти ҳуқуқӣ доштаи марбут бо санҷиши ариза аз тарафи Идораи патентӣ пардохтҳои корбарӣ ситонида мешаванд. Номгӯи пурраи амалҳои, ки барои иҷрояшон пардохтҳои корбарӣ ситонида мешаванд, тартиб, андоза ва мӯҳлати пардохти онҳо, ҳамчунин шартҳои баргардонидани пардохтҳои корбариро Идораи патентӣ муайян менамоад ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад. (**ҚҶТ аз 19.03.13с. №956**)

Боч ва пардохтҳои корбариро аризадиханда, дорандаи патент ва ё бо розигии онҳо ҳар кадом шахси воқеӣ ва ё ҳуқуқӣ супорида метавонанд.

Моддаи 40. Дар мамлакатҳои хориҷӣ патентдор кардани ихтироот

Дар мамлакатҳои хориҷӣ патентдор кардани ихтирооти дар Ҷумҳурии Тоҷикистон офаридашуда аз тарафи шахси воқеӣ ва ҳукуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон баъди се моҳ аз санаи ба Идораи патентӣ пешниҳод шудани ариза барои он ихтироъ ба амал бароварда мешавад. Дар ин ҳол аризадиханда бояд дар бораи нияти дар мамлакатҳои хориҷӣ патентдор кардани ихтироъ хабар диҳад.

Дар ҳолатҳои зарурӣ Идораи патентӣ метавонад пештар аз мӯҳлати зикргардида ба патентдор намудани ихтироъ дар мамлакатҳои хориҷӣ иҷозат диҳад, вале ин амал танҳо баъди ба охир расидани экспертизае, ки бо мақсади муайян намудани мавҷудияти маълумоти сирри давлатиро дарбаргиранда дар ариза барои ихтироот гузаронида мешавад, сурат мегирад. (**ҚҶТ аз 19.03.13с. №956**)

Моддаи 41. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур
Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

**Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Э. Раҳмонов

**ш. Душанбе
28 феввали соли 2004
№ 17**